

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE
MIASTO SOCHACZEW
NA LATA 2020-2024

SPIS TRESCI

1. WSTĘP.....	3
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	4
2.1 CHARAKTERYSTYKA MIASTA SOCHACZEW.....	4
2.2 DEMOGRAFIA	5
2.3 POMOC SPOŁECZNA.....	7
2.4 BEZROBOCIE	9
2.5 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	10
2.6 PROBLEM UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY W RODZINIE..	14
2.7 PROBLEMY DZIECI I MŁODZIEŻY.....	19
2.8 SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	21
3. ANALIZA SWOT	23
4. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	26
5. HARMONOGRAM WDRAŻANIA STRATEGII.....	33
6. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW OKRESLONYCH W STRATEGII	34
7. RAMY FINANSOWANIA STRATEGII.....	40
8. MONITORING I EWALUACJA	42
8.1 SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.....	42
8.2 EWALUACJA STRATEGII	49

1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2020-2024 jest dokumentem programowym, który ma znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Miasta, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dzieciom i młodzieży.

Podstawą prawną do opracowania Strategii są art.16b, art.17 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (DZ. U. 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych.

Przy opracowaniu Strategii uwzględniono następujące dokumenty i opracowania:

- ✓ Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski
- ✓ Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2016-2020
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2016-2024
- ✓ Lokalny Program Rewitalizacji Dla Gminy Miasto Sochaczew na lata 2017-2023

Część diagnostyczna dokumentu została opracowana na podstawie:

- ✓ danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochaczewie
- ✓ danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie
- ✓ danych Prokuratury Rejonowej w Sochaczewie
- ✓ danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ danych Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie
- ✓ danych Powiatowego Urzędu Pracy
- ✓ ewidencji ludności
- ✓ danych statystycznych

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

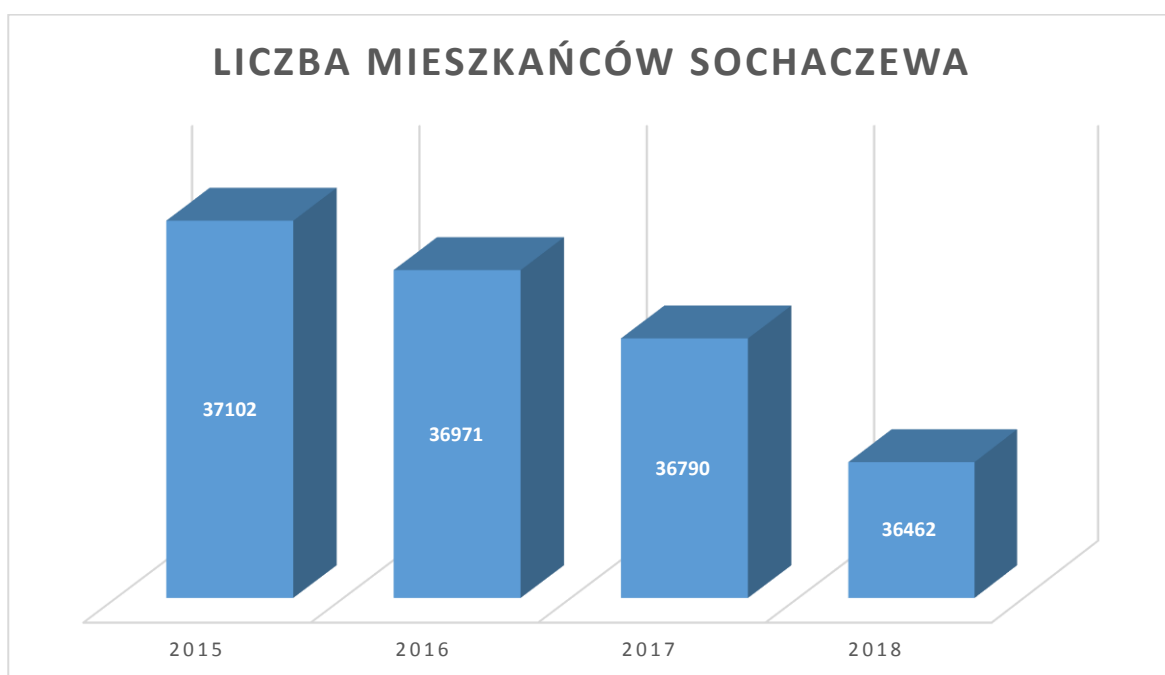
2.1 Charakterystyka Miasta Sochaczew

Sochaczew jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu o ponad 700-letniej historii. Położony jest w zachodniej części województwa, na europejskich szlakach komunikacyjnych. Przez miasto przebiega międzynarodowa trasa Berlin-Moskwa, którą można pokonać zarówno samochodem jak i pociągiem. Sochaczew położony jest w pobliżu trzech większych aglomeracji, ok. 50 km na zachód od Warszawy, 60 km od Płocka i ok. 70 km od Łodzi. Umiejscowiony jest także przy międzynarodowej magistrali kolejowej E-20 relacji Warszawa-Poznań, a ze stacji dostępne są bezpośrednie połączenia m.in. do Torunia, Lublina, Szczecina, Białegostoku i kilku innych dużych miast. Miasto leży w niedalekiej odległości od Puszczy Kampinoskiej, Puszczy Bolimowskiej i leśnych terenów Gminy Młodzieszyn. Dodatkowo miejscowość rozciąga się z południa na północ wzdłuż prawego brzegu rzeki Bzury, do której uchodzą rzeki: Utrata i Pisia. Cztery kilometry od granic miasta leży Żelazowa Wola, miejsce gdzie 200 lat temu urodził się Fryderyk Chopin. Sochaczew jest stolicą powiatu liczącego niemal 85 tysięcy mieszkańców. Funkcjonuje tu Szpital Powiatowy, Sąd i Prokuratura Rejonowa, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, oddziały KRUS i ZUS, Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia, dwa muzea z bogatymi zbiorami: Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą oraz Muzeum Kolei Wąskotorowej oraz wiele innych instytucji zaspokajających potrzeby lokalnej społeczności. Na terenie miasta znajdują się także liczne zabytki. W Sochaczewie odbywają się liczne imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne. Kilka z nich, jak Festiwal Chopinowski na Mazowszu, ma rangę międzynarodową. Na terenie Sochaczewa działa ponad 80 organizacji pozarządowych - klubów sportowych, UKS-ów, świetlic środowiskowych, stowarzyszeń zapewniających wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym, dzieciom z trudnych wychowawczo rodzin itd. Na terenie miasta działa około 4,5 tys. firm, głównie kilkuosobowych, rodzinnych przedsiębiorstw transportowych, budowlanych i usługowych. W Sochaczewie lub najbliższej okolicy swoje siedziby mają takie firmy jak: Energop, Mars Polska, Sarens Polska czy notowane na giełdzie Boryszew S.A. i Bakoma S.A. W ścisłym centrum miasta

atrakcyjnym miejscem dla biznesu są tzw. pola czerwonkowskie, na których uruchomiono podstrefę Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

2.2 Demografia

Sochaczew zamieszkuje 36 462 osób (stan na dzień 31 grudnia 2018), z czego 19 112 stanowiły kobiety (52,42% populacji), a 17 350 mężczyźni (47,58% populacji). Na przestrzeni ostatnich lat zauważyć można spadek liczby ludności miasta. I tak w latach poprzednich stan liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia wynosił odpowiednio: 2017 rok – 36 790 osób, 2016 rok -36 971 osób, 2015 rok – 37 102 osób.

<http://demografia.stat.gov.pl/BazaDemografia/Tables.aspx>

Blisko 60 % mieszkańców Sochaczewa jest w wieku produkcyjnym. Prawie 37% mieszkańców to osoby w tzw. wieku mobilnym, czyli osoby z przedziału wiekowego 18-44 (przyjmuje się, że są to osoby zdolne do zmiany stanowiska, miejsca pracy lub ewentualnego przekwalifikowania się). Dzieci i młodzież w wieku do 18 roku życia stanowią nieco ponad 15% społeczeństwa. Z kolei osoby powyżej 65 roku życia to około 18% mieszkańców Sochaczewa.

Szczegółowe dane demograficzne za rok 2018 przedstawia poniższa tabela:

Dane demograficzne na temat ludności Sochaczewa			
Stan na dzień 31.12.2018			
Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Liczba mieszkańców ogółem	36462	17350	19112
wiek 5 - 9	1900	944	956
10 - 14	1623	820	803
15 - 19	1572	813	759
20 - 24	1788	918	870
25 - 29	2497	1260	1237
30 - 34	2864	1460	1404
35 - 39	3004	1548	1456
40 - 44	2651	1373	1278
45 - 49	2251	1105	1146
50 - 54	2229	1046	1183
55 - 59	2535	1169	1366
60 - 64	3039	1350	1689
65 - 69	2353	1005	1348
70 - 74	1618	663	955
75 - 79	1084	396	688
80 - 84	813	281	532
85 i więcej	719	191	528
Wiek przedprodukcyjny	6391	3275	3116
Wiek produkcyjny	21795	11539	10256
18-64 lata mężczyźni	11539	11539	X
18-59 lat kobiety	10256	X	10256
Wiek mobilny	13430	6869	6561
Wiek niemobilny	8365	4670	3695
45-64 lata mężczyźni	4670	4670	X
45-59 lat kobiety	3695	X	3695
Wiek poprodukcyjny	8276	2536	5740
65 lat i więcej mężczyźni	2536	2536	X
60 lat i więcej kobiety	5740	X	5740
Biologiczne grupy wieku	36462	17350	19112
0-14 lat	5445	2772	2673
15-64 lat	24430	12042	12388
65 lat i więcej	6587	2536	4051
Edukacyjne grupy wieku	7632	3893	3739
3-6 lat	1486	771	715
7-12 lat	2186	1086	1100
13-15 lat	918	479	439
16-18 lat	956	487	469
19-24 lat	2086	1070	1016
Kobiety w wieku 15-49 lat	8150	X	8150

2.3 Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), do głównych zadań tejże pomocy należy wsparcie osób w zaspokojeniu niezbędnych życiowych potrzeb, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, zapewnienie godnych warunków bytowych, opieka i pomoc w sytuacjach trudnych w wymiarze ekonomicznym i społecznym.

Pomoc społeczna udzielana jest przede wszystkim z powodu:

- ✓ ubóstwa
- ✓ bezrobocia
- ✓ długotrwałej lub ciężkiej choroby
- ✓ niepełnosprawności
- ✓ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- ✓ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- ✓ alkoholizmu lub narkomanii
- ✓ bezdomności
- ✓ przemocy w rodzinie
- ✓ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- ✓ braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze
- ✓ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

Zadania pomocy społecznej w Gminie miasto Sochaczew realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sochaczewie, Dzienny Dom Pomocy Społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy.

Biorąc pod uwagę przedstawione dane otrzymane z MOPS w Sochaczewie, wśród głównych powodów udzielenia pomocy społecznej wyróżnić można: ubóstwo, dotyczące szczególnie osób starszych, długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych.

Liczba podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochaczewie ze względu na rodzaj udzielonej pomocy przedstawia się następująco:

Liczba podopiecznych MOPS w Sochaczewie ze względu na rodzaj udzielonej pomocy												
Rodzaj udzielonej pomocy	Rok 2015			Rok 2016			Rok 2017			Rok 2018		
	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
zasiłki stałe	178	176	217	192	181	227	201	198	251	205	204	252
zasiłki okresowe	226	213	578	153	151	338	122	121	233	106	106	188
zasiłki celowe	645	622	1475	630	624	1413	631	622	1331	606	591	1247
usługi opiekuńcze	100	98	125	91	90	111	87	87	95	94	94	103
usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18	18	25	17	17	23	17	17	20	14	14	20
posiłki dzieci	506	282	1110	427	219	874	359	191	739	325	175	704
posiłki dorośli	117	106	124	94	89	106	85	79	91	89	82	89
praca socjalna	960	878	2020	804	721	1560	624	556	1096	421	411	860
Interwencja kryzysowa	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0	0	0
Razem	2751	2394	5676	2409	2093	4653	2127	1872	3857	1860	1677	3463

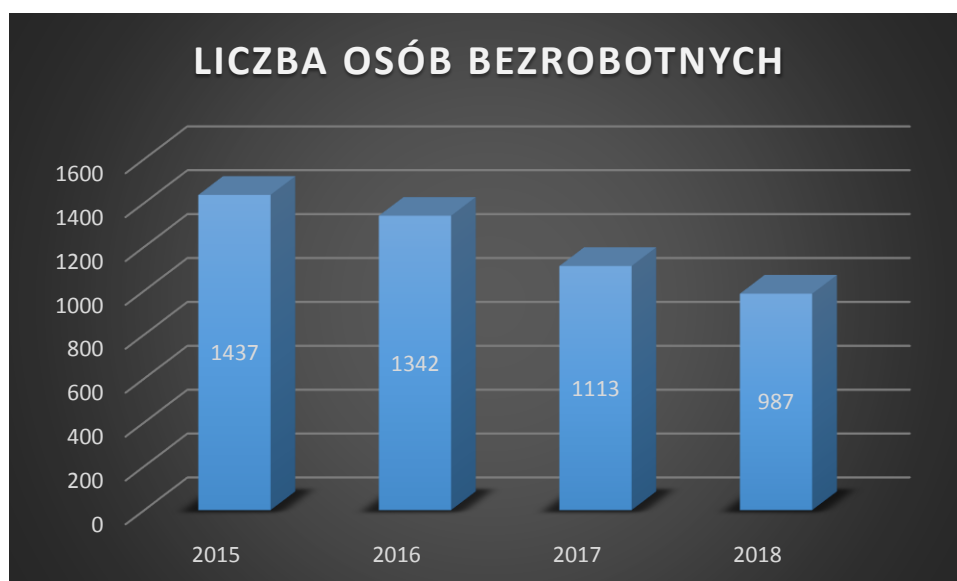
2.4 Bezrobocie

Bezrobocie definiowane jest jako zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i gotowych do jej podjęcia na typowych warunkach płacowych występujących w gospodarce.

Bezpośrednią przyczyną bezrobocia jest brak motywacji i zachęt finansowych do podjęcia pracy, zła organizacja rynku pracy, brak odpowiednich kwalifikacji bezrobotnych, trudności mieszkaniowe uniemożliwiające przesuwanie nadwyżek siły roboczej do ośrodków wykazujących jej niedobór, oferowanie zbyt niskich stawek płac (np. w porównaniu z zasiłkiem dla bezrobotnych).

Według Międzynarodowej Organizacji Pracy, osoba bezrobotna to ta, która w tygodniu, w którym przeprowadzono badanie, nie wykonywała pracy zarobkowej dłużej niż przez godzinę. Bezrobocie można rozpatrywać w skali makro i mikro. Z bezrobociem w skali makro mamy do czynienia w sytuacji, gdy na określonym obszarze geograficznym znaczna liczba osób zdolnych do podjęcia pracy pozostaje poza zatrudnieniem. Natomiast bezrobociem w skali mikro jest utrata pracy z powodu braku kwalifikacji lub innych umiejętności pozwalających objąć i utrzymać stanowisko.

Z najnowszych danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie wynika, że na koniec września 2019 w Sochaczewie zarejestrowanych było 791 osób, z czego 406 (51,3%) kobiet i 385 mężczyzn (48,7%). Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć spadek liczby osób bezrobotnych (dane na koniec każdego roku):

2.5 Niepełnosprawność

Zgodnie z definicją przyjętą w 1980 roku przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), niepełnosprawność, to ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu. Za osoby niepełnosprawne wg WHO uważa się osoby, które nie mogą samodzielnie, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia fizycznego lub psychicznego sprawności. Przyjęto podział skutków choroby na: uszkodzenia, niezdolność i ograniczenie w rolach. Uszkodzenie dotyczy nieprawidłowości budowy i wyglądu ciała oraz funkcji narządów lub układów, niezależnie od przyczyny; oznacza więc zaburzenie na poziomie narządu. Niezdolność odzwierciedla skutki uszkodzenia w wykonywaniu czynności i aktywności danej osoby. Ograniczenia w rolach są zaś następstwami uszkodzenia i niezdolności, które mają wpływ na międzyludzkie interakcje i przystosowanie do otoczenia. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła 4 697,5 tys. (12,2%) w tym 4.1% stanowiły osoby niepełnosprawne wyłącznie biologicznie, 6,9% niepełnosprawne biologicznie i prawnie. Osoby niepełnosprawne biologicznie zostały zdefiniowane jako osoby odczuwające ograniczenia zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku. Osoby niepełnosprawne prawnie zostały zdefiniowane jako osoby posiadające prawne orzeczenie niepełnosprawności.

Z kolei według wyników Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (European Health Interview Survey – EHIS) w 2014 roku w Polsce było prawie 7,7 mln osób niepełnosprawnych biologicznie, tj. osób, które zadeklarowały ograniczoną zdolność wykonywania czynności jakie ludzie zwykle wykonują. Wśród nich było 2 464,8 tys. z poważnymi ograniczeniami sprawności i 5 225 tys. osób z mniej poważnymi ograniczeniami. Według EHIS prawne orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne posiadało prawie 3,8mln Polaków.

(<http://niepelnosprawni.gov.pl/index.php?c=page&id=78&print=1>)

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki można stwierdzić, że trudno jest określić jednoznacznie liczbę osób niepełnosprawnych. Znaczące różnice wynikają między innymi z zastosowania różnej metodologii szacowania danych. Zgodnie z ustawą

o pomocy społecznej, niepełnosprawność jest jednym z powodów przyznania pomocy społecznej.

Według danych pozyskanych ze Starostwa Powiatowego, odsetek osób niepełnosprawnych w całym powiecie wynosi:

- wśród osób do 15 lat – 2,23%
- wśród osób powyżej 15 roku życia – 8,38%

Władze miasta starają się, w miarę swoich możliwości, ułatwić osobom niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie:

- ✓ komunikacja miejska jest częściowo przystosowana dla osób niepełnosprawnych
- ✓ urzędy i inne miejsca użyteczności publicznej są dostosowane do osób niepełnosprawnych - posiadają podjazdy czy też windy, parkingi mają wydzielone nieodpłatne miejsca dla osób niepełnosprawnych
- ✓ część podjazdów na ulicach i chodnikach przystosowana jest dla osób niepełnosprawnych
- ✓ część przejść dla pieszych posiada specjalną sygnalizację dźwiękową i świetlną

Problemami osób niepełnosprawnych na terenie Sochaczewa zajmują się następujące instytucje:

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- ✓ Środowiskowy Dom Samopomocy
- ✓ Warsztat Terapii Zajęciowej
- ✓ Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej
- ✓ Sochaczewskie Koło Polskiego Związku Niewidomych i Niedowidzących
- ✓ Organizacje i Stowarzyszenia działające na rzecz osób potrzebujących

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Celem działalności Ośrodka jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, jak również zapobieganie powstawaniu takich sytuacji; wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, ich usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. Do zadań ośrodka należy między innymi: przyznawanie i wypłacanie świadczeń, praca socjalna mająca na celu

udzielanie pomocy osobom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej. W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy 304 osobom niepełnosprawnym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez PCPR należą między innymi: organizacja pieczy zastępczej, w tym prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; rehabilitacja osób niepełnosprawnych; prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego; interwencja kryzysowa i wsparcie takie jak pomoc osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, prowadzenie poradnictwa rodzinnego, prowadzenie mediacji małżeńskich i rodzinnych, pomoc ofiarom przemocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia wsparcie dzienne osobom przewlekle chorym psychicznie i upośledzonym umysłowo. Świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Prowadzona jest w nim terapia zajęciowa, terapia ruchowa, poradnictwo psychologiczne i socjalne, pomoc w załatwieniu spraw osobistych. Integralną częścią zajęć są spacery edukacyjne, wyjazdy integracyjne i wycieczki krajoznawcze. Ośrodek może zapewnić wsparcie 50 dorosłym osobom.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką wsparcia dziennego przeznaczoną dla osób starszych wymagających częściowej pomocy.

Przedmiotem działalności Domu jest zapewnienie dziennej pomocy osobom w podeszłym wieku i niepełnosprawnym, które wymagają częściowej opieki i pomocy oraz zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb życiowych w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie i uczestnictwo w życiu społecznym w miejscu

zamieszkania. Dom realizuje następujące świadczenia: wyżywienie, działalność kulturalno oświatową, terapię zajęciową i muzykoterapię, tworzy warunki do integracji międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej, udziela wsparcia w formie indywidualnego poradnictwa, prowadzi aktywizujące umysłowo i fizycznie urozmaicone zajęcia, podejmuje działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu. Dom jest przeznaczony dla 80 dorosłych mieszkańców miasta Sochaczew.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat jest placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem działalności tej instytucji jest wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizowane jest to poprzez terapię zajęciową mającą prowadzić do usamodzielnienia uczestników, wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Sochaczewskie Koło Polskiego Związku Niewidomych i Niedowidzących

Koło zrzesza osoby niewidome z terenu Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego w celu ich społecznej rehabilitacji, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudniania i szeroko pojętej aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich. Koło liczy obecnie kilkadziesiąt osób.

Organizacje pozarządowe

Na terenie Sochaczewa działa kilka organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Organizacje te zrzeszają osoby oraz ich rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności. Zapewniają między innymi zajęcia ruchowe, zarówno indywidualnie jak i grupowe, dogoterapię, itp. Organizacje te działają w oparciu o pozyskane dofinansowanie oraz składki członków. Pomimo problemów kadrowych i lokalowych organizacje te są ważnym punktem wsparcia osób niepełnosprawnych.

2.6 Problem uzależnienia i przemocy w rodzinie

Uzależnienia

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków to znaczący problem społeczny. Z powodu nadużywania alkoholu umiera rocznie w Polsce około 10 tysięcy osób. Wśród przyczyn zgonów alkoholików, oprócz marskości wątroby, znajdują się także wypadki będące skutkiem upojenia alkoholowego, samobójstwa i związane z alkoholizmem choroby psychiczne. Zgodnie z szacunkami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ok. 2% populacji stanowią osoby uzależnione od alkoholu, a 5-7% to osoby nadużywające alkoholu, tj. pijące ryzykownie i szkodliwie. Z kolei z Biuletynu Statystycznego Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii z roku 2018 wynika, że 4,7% Polaków w wieku 15-64 lat używało narkotyków (dane za rok 2016). W 2016 roku z powodu używania narkotyków zmarły w Polsce 204 osoby.

(<https://www.ore.edu.pl/2019/02/raport-o-stanie-narkomanii-w-polsce-2018/>)

Poniżej dane szacunkowe PARPA o liczbie osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych:

Szacunkowa liczba osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. miesz.	W mieście 25 tys. miesz.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	około 5300 osób: dorosłych i dzieci	około 1330 osób: dorosłych i dzieci	około 530 osób: dorosłych i dzieci

(<http://www.parpa.pl/index.php/33-analizy-badania-raporty/132-statystyki>)

Z danych tych wynika, że w Polsce, w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym żyje około 3 mln osób, z czego około 1,5 mln stanowią dzieci. Liczbę ofiar przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym szacować można na 2 mln osób.

Odnosząc się do powyższych danych, można założyć, że w Sochaczewie mieszka około 730 osób uzależnionych od alkoholu i około 2 200 osób pijących szkodliwie. Ponad 2 900 osób żyje w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, w tym ok. 1 450 dzieci. Liczbę ofiar przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym można szacować na ponad 1 800 osób (zarówno dorosłych jak i dzieci).

Przemoc w rodzinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste wobec członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu. Szacowanie skali zjawiska przemocy domowej nie jest łatwe, ze względu na to, że zarówno część sprawców przemocy jak również ich ofiar ukrywa ten fakt przed światem zewnętrznym.

Z badania CBOS pt: „ Przemoc i konflikty w domu” przeprowadzonego w roku 2012 wynika, że 9% badanych doświadczyło w domu przemocy fizycznej. Zauważyć przy tym należy, że kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni deklarują, że były ofiarami przemocy domowej.

Przemoc domowa przybiera nie tylko postać fizyczną, ale także formę psychicznego dręczenia. Z badania wynika, że blisko jedna piąta osób żyjących w stałym związku (18%) przyznaje, że zdarzają się sytuacje, kiedy współmałżonek używa wyzwisk i obelg, co dziesiąty (10%) doświadcza poniżania i kpin, a co dwunasty (8%) wskazuje, że współmałżonek ogranicza jego kontakty z rodziną i znajomymi. Pięciu na stu Polaków będących w stałych związkach (5%) przyznaje, że czasami partner grozi lub szantażuje go. Tyle samo bywa szarpanych i popychanych.

Z badań TNS OBOP pt. „Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców, i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie” wynika, że problem przemocy jest zjawiskiem dość dobrze dostrzegalnym - niemal dwie trzecie Polaków (64 %) zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie, rodziny, w których dochodzi do różnych form przemocy, w tym 52 % wskazuje przemoc psychiczną a 44 % przemoc fizyczną.

Dość często występującym zjawiskiem jest też przemoc wobec dzieci - 14% badanych przez TNS OBOP żyje w gospodarstwie, w którym ofiarą przemocy było dziecko.

Dzieci najczęściej padały ofiarą przemocy psychicznej (10% badanych deklaroowało, że w zamieszkiwanym gospodarstwie domowym ofiarą przemocy emocjonalnej było dziecko) i fizycznej (7%), rzadziej ekonomicznej (3%) i seksualnej (mniej niż co setny).

5% Polaków mieszka w gospodarstwie domowym, gdzie ofiarą przemocy stała się osoba starsza lub niepełnosprawna.

Wobec osób starszych stosowana jest przemoc psychiczna (3%), fizyczna (2%) i ekonomiczna (1%).

Przemoc ekonomiczna niemal dwa razy częściej dotyka osoby chore, niepełnosprawne i wymagające opieki (13%) niż osoby zdrowe, które w ogóle nie chorują (7%). Osoby chore i niepełnosprawne (16%) oraz uskarżające się na poważniejsze dolegliwości (14%) są także częściej narażone na stanie się ofiarą wielokrotnych przypadków przemocy niż osoby zdrowe (7%).

Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach. Okazuje się, że 46% ofiar – niezależnie od rodzaju przemocy – stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu.

Według ofiar, zdarzało się, że sprawcy byli pod wpływem alkoholu w 46% przypadków przemocy fizycznej, 45% przemocy psychicznej, 40% przemocy seksualnej oraz 38% przemocy ekonomicznej

Sprawcy natomiast bardzo niechętnie przyznają się do picia alkoholu przed dopuszczeniem się przemocy wobec członków rodziny – jedynie 15% sprawców się do tego przyznaje.

Poniżej dane statystyczne Policji za rok 2018 dotyczące przemocy w rodzinie:

<http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html>

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	73 153 (w tym 59 829 wszczynających procedurę i 13 324 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	88 133
Liczba ofiar - kobiet	65 057
Liczba ofiar - mężczyzn	10 672
Liczba ofiar - małoletnich	12 404
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	73 654
Liczba podejrzewanych sprawców - kobiet	6 045
Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn	67 306
Liczba podejrzewanych sprawców - nieletnich	303
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	43 182
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	1 903
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	41 257
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	22
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	427

Przemoc jest problemem środowiskowym. Co czwarty ankietowany przyznał, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, jedna trzecia badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 32,4% respondentów odpowiedziało, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Należy podkreślić, że większość badanych (67,6%) posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy. W badaniu w 2011 roku nie rozróżniono w pytaniu przemocy fizycznej i psychicznej. Do znajomości osób ze swojego otoczenia, które doznają przemocy fizycznej bądź psychicznej ze strony członka rodziny, przyznało się 2011 roku 40% badanych mieszkańców. W porównaniu z wynikami badania z 2011, zmalał odsetek badanych mieszkańców znających dzieci bite przez swoich opiekunów, zmalał również odsetek badanych mieszkańców przyznających, że wiedzą, gdzie należy się zgłosić, by pomóc osobie doznającej przemocy.

Problem przemocy domowej na terenie Sochaczewa według danych liczbowych otrzymanych z lokalnych instytucji

Problemem przemocy w rodzinie zajmuje się w Sochaczewie Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele MOPS, opieki zdrowotnej, Policji, oświaty, Sądów i Prokuratury, PCPR, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadaniem Zespołu jest koordynowanie działań instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: a w szczególności diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą oraz rozpowszechnianie informacji o możliwościach udzielenia pomocy. Zadaniem Zespołu jest również inicjowanie działań w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny tworzy Grupy Robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Przewodniczący Zespołu po otrzymaniu Niebieskiej Karty lub zgłoszenia o podejrzeniu występowania przemocy w rodzinie powołuje Grupę Roboczą. W skład grup roboczych wchodzi: dzielnicowy, członek Miejskiej Komisji d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog szkolny, pracownik socjalny, kurator sądowy, konsultant d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na spotkanie Grupy zaproszone są osoby, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy lub stosują

przemoc. Grupy robocze spotykają się systematycznie i prace prowadzone są w zależności od ilości zgłoszonych indywidualnych przypadków.

Jak wspomniano powyżej, procedurą początkującą powstrzymanie przemocy domowej jest założenie tzw. Niebieskiej Karty. Służy ona dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie i ocenie zagrożenia dalszą przemocą. Jest także dowodem w sprawach sądowych. W roku 2018 zostało założonych w Sochaczewie 91 Niebieskich Kart, w tym 66 przez Policję, 27 przez MOPS i 2 przez placówki oświatowe. To więcej niż w roku poprzednim, w którym założono 87 Niebieskich Kart (61 – Policja, 27 – MOPS, 3 - służba zdrowia).

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że przemoc domowa dotyka niewielkiej liczby mieszkańców Sochaczewa. Należy jednak przypuszczać, że dane statystyczne nie odzwierciedlają w pełni skali zjawiska i rzeczywista liczba rodzin doświadczających przemocy domowej jest wyższa.

Rodziny dotknięte przemocą są monitorowane między innymi przez:

- ✓ pracowników socjalnych
- ✓ dzielnicowego
- ✓ kuratora sądowego

Rodzinom tym zapewnia się możliwość współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnień, współpracy z pedagogami szkolnymi, czy udział w grupach edukacyjnych.

W stosunku do osób stosujących przemoc w swoich rodzinach podejmowane są następujące działania:

- ✓ kierowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych
- ✓ kierowanie do Poradni Leczenia Uzależnień
- ✓ kierowanie do specjalistów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- ✓ informowanie Sądu Rodzinnego
- ✓ kierowanie wniosków do prokuratury

2.7 Problemy dzieci i młodzieży

Znaczącymi problemami dzieci i młodzieży są:

- ✓ używanie przez młodzież środków psychoaktywnych, w tym alkoholu i narkotyków
- ✓ stosunkowo nowym problemem jest wzrost liczby młodzieży sięgającej po dopalacze
- ✓ przemoc i agresja w środowisku szkolnym i w domu

- ✓ cyberprzemoc
- ✓ uzależnienie od komputera/smartfona
- ✓ hazard w tym cyberhazard

Z badań ogólnopolskich oraz z diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych prowadzonych również w innych miastach wynika, że:

- rośnie odsetek młodych osób sięgających po wybrane rodzaje substancji psychoaktywnych i odurzających, dodatkowo po substancje tego rodzaju sięgają coraz młodsze osoby,
- pomimo licznych kampanii antydopalaczowych, odsetek młodych osób przyznających się do używania dopalaczy nie spada,
- stosunkowo rozpowszechnione jest palenie papierosów, począwszy od uczniów starszych klas szkół podstawowych.

Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży

Alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi, co potwierdzają prowadzone sondaże. Średni wiek pierwszego kontaktu z alkoholem wynosił dla poszczególnych grup wiekowych: 10,3 lat – uczniowie szkół podstawowych, 14,3 lat – gimnazjaliści, 16,9 lat – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Jeżeli chodzi o zróżnicowanie między płciami w kwestii spożywania alkoholu, w szkołach podstawowych do wypicia alkoholu przyznało się 4,1% dziewczynek oraz 17,8% badanych chłopców. W gimnazjum alkohol wypilo 44,4% badanych chłopców oraz 50,4% badanych dziewczyn. W szkołach ponadgimnazjalnych do picia alkoholu przynajmniej raz w życiu, przyznało 84,8% badane uczennice oraz 72,7% badanych chłopców, co stanowi duży odsetek młodych ludzi mających kontakt z alkoholem. W badaniu ESPAD z 2011 roku kiedykolwiek w życiu piło alkohol 89% gimnazjalistów oraz 85,6% gimnazjalistek, a także 96,2% uczniów oraz 94,2% uczennic szkół ponadgimnazjalnych. Przyczyny sięgania po alkohol mogą być różne, od społecznych i towarzyskich, po próbę radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Dzieci i młodzież a zachowania przemocowe

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Poziom agresywności dorastającej młodzieży wzrasta, liczne są również akty przemocy dokonywane przez dzieci i młodzież wobec ich rówieśników. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i wchodzenia w kontakty z innymi ludźmi. Przemoc staje się problemem narastającym i wymagającym podjęcia aktywnych działań, umożliwiających zwiększenie bezpieczeństwa młodych ludzi.

2.8 Sytuacja osób starszych

W ostatnich latach można zaobserwować spowolnienie rozwoju demograficznego w Polsce oraz znaczące zmiany w strukturze wieku. Trwający proces starzenia się ludności Polski jest wynikiem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie się trwania życia.

W końcu 2017 r. liczba ludności Polski wyniosła 38,4 mln, w tym ponad 9 mln stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej (ponad 24%). W latach 1989-2016 liczba osób w starszym wieku wzrosła o prawie 3,7 mln, największy wzrost - o ponad 0,9 mln - odnotowano dla grupy 60-64 latków. Udział osób w wieku co najmniej 60 lat w ogólnej populacji wzrósł o prawie 10 punktów procentowych, tj. z 14,7% w 1989 r. do 24,2% w 2017 r.

Opracowana przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej prognozy ludności na lata 2014 - 2050 wskazuje na pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa. Wraz z przewidywanym spadkiem liczby ludności o 4,5 mln do 2050 r., spodziewany jest systematyczny wzrost liczby ludności w wieku 60 lat i więcej. Populacja osób w tym wieku wzrośnie według prognozy do 13,7 miliona w roku 2050 i będzie stanowiła ponad 40% ogółu ludności.

(<https://www.gov.pl/web/rodzina/informacja-o-sytuacji-osob-starszych-za-rok-2017>)

Ogólnopolskie zjawisko starzenia się społeczeństwa widoczne jest również w Sochaczewie. Zauważyć można zmniejszający się przyrost naturalny spowodowany spadkiem liczby urodzeń z jednej strony i wzrostem liczby zgonów z drugiej strony. Wzrasta też liczba ludzi w wieku 60+. Sytuacja taka wymaga odpowiednich działań

społecznych w celu zabezpieczenia potrzeb seniorów, zapewnienia im jak najlepszych warunków socjalnych, ale także między innymi stworzenia odpowiedniej oferty rekreacyjnej i kulturalnej dostosowanej do potrzeb osób starszych.

Działania tego typu realizowane są między innymi przez Dzienny Dom Pomocy społecznej, z którego usług korzysta około 130 seniorów. Placówka zapewnia podopiecznym posiłki, zajęcia terapeutyczne, rekreacyjne i edukacyjne.

Wsparcie dzienne w domu podopiecznego nie zawsze jest wystarczające. Część osób musi być więc kierowanych do placówek świadczących usługi w sposób ciągły, całodobowo.

Na terenie Sochaczewa świadczone są usługi opiekuńcze osobom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia wymagają takiej pomocy. Świadczone są one w miejscu zamieszkania tych osób. Obecnie usługami tego typu jest objętych 77 seniorów.

Władze miasta wraz z podległymi im instytucjami organizują szereg imprez skierowanych do ludzi starszych. Są to między innymi: wydarzenia, na których promowana jest twórczość seniorów; działania edukacyjne, takie jak kursy obsługi komputera, odczyty, wykłady; kampanie profilaktyczne i prozdrowotne, imprezy integracyjne i sportowe; wycieczki. Ukłonem władz miasta w stronę osób starszych jest też „Sochaczewska Karta Seniora” zapewniająca między innym bezpłatny kontakt z psychologiem i radcą prawnym w określone godziny i dni tygodnia czy zniżki na usługi instytucji sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.

W Sochaczewie działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, który oferuje seniorom możliwość uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych, plastycznych, sportowych, kursy komputerowe czy kursy języków obcych.

Na terenie Sochaczewa działa również Stowarzyszenie Emerytów i Seniorów „Włókienko” oraz oddział Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

3. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej.

Nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu). Analiza SWOT polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- ✓ **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę,
- ✓ **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę,
- ✓ **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany,
- ✓ **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Biorąc pod uwagę wskazane w niniejszej strategii problemy społeczne Sochaczewa i możliwości ich rozwiązania dokonano następującej analizy:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze zdiagnozowane problemy mieszkańców • aktywna działalność instytucji wsparcia społecznego (MOPS, Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia, DDPS, ŚDS, PCPR i inne) • wykwalifikowana kadra pomocy społecznej • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób potrzebujących • dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna, oświatowa i sportowa • otwartość ośrodka pomocy społecznej na współpracę z lokalnym środowiskiem • programy i projekty dotyczące rozwiązywania problemów społecznych • funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności • występowanie szarej strefy zatrudnienia • niewystarczająca oferta dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych • infrastruktura socjalna: brak mieszkań chronionych, niedostateczna liczba mieszkań socjalnych i komunalnych • niewystarczający dostęp do długoterminowej opieki pielęgniarstwa w domu pacjenta • niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców • nasilanie się niekorzystnych zjawisk społecznych (uzależnienia, przemoc)

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost jakości usług społecznych świadczonych przez powołane do tego instytucje • skuteczna polityka prorodzinna • aktywizowanie ludzi starszych • zmiany sprzyjające rozwojowi gospodarczemu • możliwość korzystania ze środków unijnych w celu realizacji programów przeciwdziałania m.in. wykluczeniu społecznemu ,alkoholizmowi • współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia form pomocy społecznej • rozwój przedsiębiorczości • rozwój ekonomii społecznej • rozwój turystyki • rozwój społeczeństwa obywatelskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak ściśle określonych i ukierunkowanych inicjatyw służących rozwojowi gospodarczemu • migracja ekonomiczna ludzi młodych • ubożenie społeczeństwa • osłabienie więzi rodzinnych i społecznych • alienacja społeczna, rozluźnienie standardów moralnych • wzrost dysfunkcji w rodzinie • powiększenie się obszaru dysfunkcji rodzinnych • wzrost agresywnych zachowań dzieci i młodzieży • wzrost liczby uzależnionych od alkoholu • bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, • wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw • niewystarczające zabezpieczenie społeczne na wypadek choroby, starości • konieczność zabezpieczenia opieki nad coraz liczniejszą populacją osób starszych • rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia

4.CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Strategia zakłada działania długofalowe, takie jak stopniową poprawę sytuacji materialnej rodzin potrzebujących wsparcia, zakrojone na szeroką skalę dziaania profilaktyczne, długotrwałe wsparcie i aktywizacja osób niepełnosprawnych, etc.

Po analizie sytuacji społecznej Sochaczewa wyznaczono następujące cele główne:

- ✓ **Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu ubóstwem bezrobociem i bezdomnością**
- ✓ **Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym**
- ✓ **Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży**
- ✓ **Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych**
- ✓ **Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych**

Cele główne podzielono na cele szczegółowe i przedstawiono sposoby ich realizacji.

Cel główny:

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, spowodowanemu ubóstwem, bezrobociem i bezdomnością.

Cel szczegółowy

Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali bezrobocia i ubóstwa.

Sposoby realizacji:

- ✓ tworzenie i realizacja programów przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu
- ✓ integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej
- ✓ prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych
- ✓ usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne
- ✓ organizacja staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych
- ✓ tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy

Cel szczegółowy

Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności.

Sposoby realizacji:

- ✓ zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym
- ✓ zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności

Cel szczegółowy

Zintegrowanie działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Sposoby realizacji

- ✓ tworzenie i realizowanie kompleksowych projektów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, np. dotyczących rewitalizacji zasobu mieszkaniowego komunalnego zarówno w zakresie poprawy infrastruktury jak i w zakresie społecznym
- ✓ organizacja wsparcia dla osób opuszczających zakłady karne, ofiar handlu ludźmi, uchodźców
- ✓ zainicjowanie współpracy podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel główny

Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Cel szczegółowy

Rozbudowa i wzmocnienie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień.

Sposoby realizacji:

- ✓ rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań
- ✓ działania w zakresie edukacji społecznej i promowania trzeźwego stylu życia
- ✓ prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu

- ✓ tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe
- ✓ podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin
- ✓ utworzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców z problemem uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych (dopalaczy) oraz członków ich rodzin.

Cel główny

Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy

Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Sposoby realizacji

- ✓ wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych, m.in. poprzez system dodatków mieszkaniowych oraz najem lokali komunalnych.
- ✓ rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej
- ✓ organizacja zajęć z wczesnego wspomaganie rozwoju
- ✓ prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania
- ✓ zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej

Cel szczegółowy

Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży.

Sposoby realizacji:

- ✓ zapewnienie odpowiedniej pomocy materialnej dzieciom z rodzin ubogich
- ✓ zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom przejawiającym trudności w nauce
- ✓ organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów

Cel szczegółowy

Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację.

Sposoby realizacji:

- ✓ organizacja zawodów sportowych

- ✓ prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych
- ✓ organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych
- ✓ organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców miasta
- ✓ organizacja kampanii promujących aktywny styl życia

Cel szczegółowy

Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przezwyciężaniu trudności.

Sposoby realizacji:

- ✓ realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie
- ✓ intensyfikacja pracy socjalnej
- ✓ podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej

Cel główny

Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych.

Cel szczegółowy

Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych.

Sposoby realizacji:

- ✓ zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych
- ✓ zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej
- ✓ współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej i utworzenia zakładu opiekuńczo – leczniczego
- ✓ organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych

Cel szczegółowy

Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych.

Sposoby realizacji:

- ✓ opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu

- ✓ opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu
- ✓ wspieranie działalności edukacyjnej prowadzonej przez organizacje i stowarzyszenia

Cel szczegółowy

Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową.

Sposoby realizacji:

- ✓ wspieranie działalności klubów seniora
- ✓ wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych
- ✓ Podejmowanie działań promujących integrację międzypokoleniową

Cel szczegółowy

Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych.

Sposoby realizacji:

- ✓ budowanie pozytywnego wizerunku starości.
- ✓ promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych

Cel główny:

Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy

Ułatwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w środowisku.

Sposoby realizacji:

- ✓ uwzględnienie w projektach planowanych inwestycji miejskich potrzeb osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans udziału w życiu społecznym.

Sposoby realizacji:

- ✓ wdrażanie programów edukacyjnych uświadamiających problem niepełnosprawności, potrzeby osób niepełnosprawnych oraz ich prawo do równego uczestnictwa w życiu społecznym
- ✓ zapewnienie możliwości udziału osobom niepełnosprawnym w lokalnej ofercie z zakresu kultury i sportu oraz zajęć integracyjnych

Cel szczegółowy

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom dostępu do informacji o pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposoby realizacji:

- ✓ uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w którym osoby niepełnosprawne otrzymają niezbędną pomoc
- ✓ uruchomienie ogólnodostępnej bazy danych o ofercie terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy

Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do wiedzy i informacji.

Sposoby realizacji

- ✓ doposażenie Biblioteki Miejskiej i szkół w wydawnictwa dla osób słabowidzących i niewidomych
- ✓ zachęcenie lokalnych organizacji pozarządowych, instytucji użyteczności publicznej i placówek oświatowych do uruchomienia i bieżącej aktualizacji stron internetowych oraz ich dostosowania do odbioru przez osoby słabowidzące i niewidome

Cel szczegółowy

Poprawa komunikacji osób niesłyszących z pracownikami sektora publicznego.

Sposoby realizacji:

- ✓ zapewnienie w siedzibie Urzędzie Miasta możliwości połączenia z tłumaczem języka migowego online podczas załatwiania sprawy urzędowej

Cel szczegółowy

Umożliwienie osobom niepełnosprawnym czynnego udziału w lokalnym życiu kulturalnym oraz stworzenie warunków do równego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Sposoby realizacji:

- ✓ zapewnienie oferty w zakresie kultury sportu, turystyki, i edukacji dla osób niepełnosprawnych tym m.in. uruchomienie kół zainteresowań np. malarstwo, taniec, tatr itp. przy Sochaczewskim Centrum Kultury adresowanych do wszystkich mieszkańców miasta z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych
- ✓ organizacja przeglądów twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych
- ✓ organizacja wyjazdów do teatru, opery, kina itp. w tym osób na wózkach inwalidzkich

Cel szczegółowy

Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji.

Sposoby realizacji:

- ✓ wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym
- ✓ wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych
- ✓ umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej

Cel szczegółowy

Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.

Sposoby realizacji:

- ✓ organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych
- ✓ zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego

5. HARMONOGRAM WDRAŻANIA STRATEGII

Etap	Działanie	Termin realizacji
I	Podjęcie przez Radę Miejską w Sochaczewie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2020-2024	IV kwartał 2019
II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią	od I kwartału 2020 do IV kwartału 2024
III	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy	w sposób ciągły, w czasie realizacji Strategii
IV	Monitoring i ewaluacja Strategii	Dwukrotnie: IV kwartał 2022 IV kwartał 2024
V	Podsumowanie i ocena Strategii	I kwartał 2025

6. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW OKREŚLONYCH W STRATEGII

Cel główny:

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, spowodowanemu ubóstwem, bezrobociem i bezdomnością.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Planowany okres realizacji	Realizatorzy
Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali bezrobocia i ubóstwa	Integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej.	2020-2024	UM, MOPS, PUP
	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych		MOPS, PUP, NGO
	Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne		MOPS, PUP, NGO
	Organizacja staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych		UM, PUP
	Tworzenie sprzyjających warunków dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.		UM, PUP
Rozwijanie metod przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	2020-2024	Policja, MOPS
	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej i psychologicznej		MOPS, NGO

Zintegrowanie działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu	Tworzenie i realizowanie kompleksowych projektów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu,	2020-2024	UM, MOPS, PUP, NGO
	Organizacja wsparcia dla osób opuszczających zakłady karne, ofiar handlu ludźmi, uchodźców		UM, MOPS, PUP, NGO
	Zainicjowanie współpracy podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.		UM, PUP, NGO

Cel główny

Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Planowany okres realizacji	Realizatorzy
Rozbudowa systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą	2020-2024	UM, MOPS, MKRPA, ZI
	Działania w zakresie edukacji społecznej i promowania trzeźwego stylu życia.	2020-2024	UM, MOPS, MKRPA, ZI, NGO
	Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży	2020-2024	UM, MOPS, MKRPA, ZI, Oświata, NGO
	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin będących w sytuacjach kryzysowych	2020-2024	UM, MOPS, MKRPA, ZI, NGO
	Podjęcie działań na rzecz dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin	2020-2024	UM, MOPS, MKRPA, ZI, Oświata, NGO

Cel główny

Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Planowany okres realizacji	Realizatorzy
Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych, m.in. poprzez system dodatków mieszkaniowych oraz najem lokali komunalnych	2020-2024	UM, MOPS, PCPR, PPP, NGO
	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej		UM, MOPS, PCPR, Oświata, PPP, NGO
	Organizacja zajęć z wczesnego wspomaganie rozwoju		Oświata, PPP, NGO
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania		Oświata, PPP, NGO
	Zapewnienie większej dostępności do opieki żłobkowej		UM, NGO
Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie pomocy materialnej dzieciom z rodzin ubogich	2020-2024	UM, MOPS, Oświata, NGO
	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom przejawiającym trudności w nauce		Oświata, PPP, NGO
	Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów		Oświata, PPP, NGO
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych	2020-2024	UM, Oświata, NGO, MOSIR
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych		UM, Oświata, NGO, MOSIR
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych		UM, Oświata, NGO, MOSIR
	Organizacja działań promujących aktywny styl życia		UM, Oświata, NGO, MOSIR
Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyżczeniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	2020-2024	MOPS, Oświata, NGO, PPP

Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyciężaniu trudności	Intensyfikacja pracy socjalnej	2020-2024	MOPS, Oświata, PPP, NGO
	Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej		MOPS, Oświata, PPP, PCPR

Cel główny

Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Planowany okres realizacji	Realizatorzy
Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości usług opiekuńczych	2020-2024	UM, MOPS, NGO
	Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej pomocy i opieki		UM, MOPS, NGO
	Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej		UM, MOPS, NGO, ŚDS, DDPS
	Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych		UM, MOPS, NGO, DDPS, ŚDS
Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Podejmowanie działań promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu	2020-2024	UM, MOPS, NGO, DDPS, ŚDS
	Działania edukacyjne przeciwdziałające wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu		UM, MOPS, NGO, DDPS, ŚDS
	Wspieranie działalności Uniwersytetu III Wieku		UM, MOPS, NGO

Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i międzypokoleniową	Wspieranie działalności klubów seniora	2020-2024	UM, MOPS, NGO
	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych		UM, MOPS, NGO
	Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową		UM, MOPS, NGO
Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości	2020-2024	UM, MOPS, NGO
	Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych		UM, MOPS, NGO

Cel główny:

Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Planowany okres realizacji	Realizatorzy
Ułatwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w środowisku fizycznym	Uwzględnienie w projektach planowanych inwestycji miejskich potrzeb osób niepełnosprawnych	2020-2024	UM
Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans udziału w życiu społecznym	Wdrażanie programów edukacyjnych uświadamiających problem niepełnosprawności, potrzeby osób niepełnosprawnych oraz ich prawo do równego uczestnictwa w życiu społecznym	2020-2024	UM, MOPS, Oświata, NGO
	Zapewnienie możliwości udziału osobom niepełnosprawnym w lokalnej ofercie z zakresu kultury i sportu oraz zajęć integracyjnych		UM, MOPS, ŚDS, NGO, SCK, MOSIR, WTZ
Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom dostępu do informacji o pomocy psychospołecznej i prawnej	Uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w którym osoby niepełnosprawne otrzymają pomoc psychologiczną i prawną	2020-2024	UM, MOPS, NGO
	Uruchomienie bazy danych o ofercie terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych		UM, MOPS, NGO

Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do wiedzy i informacji	Doposażenie Biblioteki Miejskiej i szkół w wydawnictwa dla osób słabowidzących i niewidomych	2020-2024	UM, Oświata
	Zachęcenie lokalnych organizacji pozarządowych, instytucji użyteczności publicznej i placówek oświatowych do uruchomienia i bieżącej aktualizacji stron internetowych oraz ich dostosowania do odbioru przez osoby słabowidzące i niewidome		UM, MOPS, NGO
Poprawa komunikacji osób niesłyszących z pracownikami sektora publicznego.	Zapewnienie w siedzibie Urzędu Miasta możliwości połączenia z tłumaczem języka migowego online podczas załatwiania sprawy urzędowej	2020-2024	UM, NGO
Umożliwienie osobom niepełnosprawnym czynnego udziału w lokalnym życiu kulturalnym, stworzenie warunków do równego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego	Zapewnienie oferty w zakresie kultury sportu i turystyki dla osób niepełnosprawnych tym m.in. uruchomienie kół zainteresowań np. malarstwo, taniec, tatr itp. przy Sochaczewskim Centrum Kultury adresowanych do wszystkich mieszkańców Miasta z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	2020-2024	UM ,SCK, ŚDS, Oświata, NGO
	Organizacja przeglądów twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych		UM, SCK, NGO
	Organizacja wyjazdów do teatru, opery, kina itp. dla osób niepełnosprawnych, w tym osób na wózkach inwalidzkich		UM, MOPS, SCK
Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Opracowanie i rozpowszechnienie informatora o dostępnych w gminie formach wsparcia dla osób niepełnosprawnych realizowanych przez różne instytucje	2020-2024	UM, NGO, WTZ
	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym		UM, ŚDS, MOPS, NGO, WTZ
	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych		UM, NGO
	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej		UM, ŚDS, NGO, SCK, MOSIR, NGO

Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	2020-2024	UM, ŚDS, NGO, SCK, Oświata, NGO, WTZ
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego		UM, ŚDS, NGO, SCK, Oświata, NGO, WTZ

Zastosowano następujące skróty:

DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MOSIR – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

NGO – organizacje pozarządowe

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

SCK – Sochaczewskie Centrum Kultury

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy

UM – Urząd Miasta

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

7. RAMY FINANSOWANIA STRATEGII

Podstawowym warunkiem realizacji celów zawartych w niniejszej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że realizacja proponowanych celów i działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2020-2024 nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- ✓ środki z budżetu Gminy Miasto Sochaczew
- ✓ środki z budżetu Wojewody Mazowieckiego
- ✓ środki z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego
- ✓ środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- ✓ środki z Funduszu Pracy
- ✓ środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).
- ✓ środki z projektów systemowych i konkursowych w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej
- ✓ Inne środki

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych niniejszej strategii przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na pomoc społeczną opracowaną na podstawie

danych finansowych za rok 2017, 2018 i III kwartał 2019 otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na podstawie wydatków Gminy Miasto Sochaczew na ochronę zdrowia, kulturę fizyczną, kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Przyjęto czynniki związane z ryzykiem finansowym, takie jak zmiana przepisów, inflacja, itp. Wzięto też pod uwagę założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej. Założono 3% wskaźnik wzrostu wydatków w skali roku.

Ramy finansowania działań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2020-2024		
Cele główne	Rok	Ramy finansowania
Przeciwdziałanie wykluczeniu, społecznemu spowodowanemu ubóstwem bezrobociem i bezdomnością	2020	540 000
	2021	556 200
	2022	572 886
	2023	590 073
	2024	607 775
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	2020	470 000
	2021	484 100
	2022	498 623
	2023	513 582
	2024	528 989
Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży	2020	1 560 000
	2021	1 606 800
	2022	1 655 004
	2023	1 704 654
	2024	1 755 794
Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych	2020	580 000
	2021	597 400
	2022	615 322
	2023	633 782
	2024	652 795
Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych	2020	1 240 000
	2021	1 277 200
	2022	1 315 516
	2023	1 354 981
	2024	1 395 631

8. MONITORING I EWALUACJA

8.1 System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów głównych i szczegółowych. Koordynacja realizacji działań objętych Strategią będzie należało do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochaczewie.

Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający Strategię w oparciu o:

- ✓ monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- ✓ monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, między innymi poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągnięcia każdego celu szczegółowego, poszczególnych zadań i projektów zmierzony zostanie dwa razy – na koniec roku 2022 i na koniec roku 2024.

W skład zespołu oceniającego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, NGO, Policja, Oświata). Ważnym elementem systemu monitorowania będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego i wskazanie zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacja przyczyn problemów i prezentacja propozycji ich rozwiązania.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie miasta Sochaczewa oraz informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji niniejszej strategii. Ponadto planuje się otrzymanie danych dzięki wykorzystaniu ankiet skierowanych bezpośrednio do mieszkańców.

Poniżej przedstawiono wskaźniki oceny monitorowania celów szczegółowych i sposobów ich realizacji.

Cel główny:

Przeciwdziałanie wykluczeniu, społecznemu spowodowanemu ubóstwem, bezrobociem i bezdomnością.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Wskaźniki
Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali bezrobocia i ubóstwa	Integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej.	liczba zaktywizowanych beneficjentów pomocy społecznej
	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych	liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń
	Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	liczba godzin poradnictwa zawodowego
		liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Organizacja staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych	liczba zorganizowanych staży zawodowych
	Tworzenie sprzyjających warunków dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy	liczba i rodzaj podjętych działań sprzyjających inwestorom tworzącym nowe miejsca pracy
Rozwijanie metod przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym	liczba osób bezdomnych którym udzielono pomocy doraźnej
	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej i psychologicznej	liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie, pomoc socjalną, psychologiczną
		liczba osób bezdomnych, które uczestniczyły w reintegracji społecznej i zawodowej
		liczba osób które realizowały indywidualne plany wychodzenia z bezdomności
Podejmowanie działań osłonowych skierowanych do osób zagrożonych eksmisją	liczba osób objętych działaniami	

Zintegrowanie działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu	Podjęcie działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu	liczba osób objętych działaniami
	Organizacja wsparcia dla osób opuszczających zakłady karne, ofiar handlu ludźmi, uchodźców	liczba osób, które otrzymały wsparcie
	Zainicjowanie współpracy podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym	liczba i rodzaj podjętych wspólnych działań

Cel główny

Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Wskaźniki
Rozbudowa systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą	liczba podjętych działań przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze
		liczba osób objętych pomocą
	Działania w zakresie edukacji społecznej i promowania trzeźwego stylu życia	liczba i rodzaj przeprowadzonych działań edukacyjnych
		liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych
	Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży	liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych
		liczba dzieci i młodzieży biorących udział w działaniach edukacyjnych
	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin będących w sytuacjach kryzysowych	liczba utworzonych grup wsparcia
	Podjęcie działań na rzecz dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	liczba udzielonych porad
		liczba osób, które korzystały z pomocy terapeutycznej
	Utworzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców z problemem uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych (dopalaczy) oraz członków ich rodzin	liczba osób korzystających

Cel główny

Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Wskaźniki	
Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych, m.in. poprzez system dodatków mieszkaniowych oraz najem lokali komunalnych	liczba rodzin objętych wsparciem	
	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej	liczba działań promujących rodziny wielodzietne	
	Organizacja zajęć z wczesnego wspomaganie rozwoju	liczba dzieci objętych zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju	
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania		liczba funkcjonujących grup
			liczba dzieci uczestniczących w spotkaniach grup socjoterapeutycznych
	Zapewnienie większej dostępności do opieki przedszkolnej		liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
liczba dostępnych miejsc w przedszkolach			
Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie pomocy materialnej dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych	liczba dzieci z rodzin ubogich, które otrzymały wsparcie	
		rodzaj wsparcia (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna)	
		kwoty wsparcia	
	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom przejawiającym trudności w nauce	liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną	
	Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów		liczba godzin zajęć wyrównawczych
			liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych

Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych	liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	liczba osób biorących udział w treningach
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	liczba zorganizowanych wycieczek
		liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Wspieranie organizatorów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży	liczba dzieci korzystających z kolonii i półkolonii
Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyżczeniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie	liczba działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych
		liczba rodziców biorących udział w ww. działaniach
	Intensyfikacja pracy socjalnej	liczba rodzin objętych pracą socjalną
	Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które powróciły do rodziny biologicznej
	Podejmowanie działań socjoterapeutycznych	liczba dzieci korzystających ze świetlic środowiskowych

Cel główny

Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Wskaźniki
Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości usług opiekuńczych	liczba świadczonych usług opiekuńczych liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej	ilość osób objętych całodobową opieką
	Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej	liczba i rodzaj podjętej współpracy w zakresie zwiększenia opieki geriatrycznej
	Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych.
Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Podejmowanie działań promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu	liczba działań liczba osób objętych działaniami
	Opracowywanie i realizacja działań edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu	liczba osób objętych działaniami przeciwdziałającymi wykluczeniu osób starszych liczba osób uczestniczących
	Wspieranie działalności organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz osób starszych	liczba osób i rodzaj udzielonego wsparcia
	Inicjowanie tworzenia Klubów Seniora	liczba osób uczestniczących w spotkaniach Klubów Seniora
Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych	liczba działań promujących aktywność kulturalną, fizyczną i rekreacyjną osób starszych.
	Podejmowanie działań promujących integrację międzypokoleniową	liczba działań promujących integrację międzypokoleniową

Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości	liczba przeprowadzonych działań dot. budowania pozytywnego wizerunku starości
	Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	liczba osób starszych w organizacjach pozarządowych

Cel główny:

Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Wskaźniki
Ułatwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w środowisku	Uwzględnienie w projektach planowanych inwestycji miejskich potrzeb osób niepełnosprawnych	liczba projektów uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych
		liczba działań dostosowawczych
Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans udziału w życiu społecznym.	Wdrażanie działań edukacyjnych uświadamiających problem niepełnosprawności, potrzeby osób niepełnosprawnych oraz ich prawo do równego uczestnictwa w życiu społecznym	liczba podjętych działań
Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom dostępu do informacji o pomocy psychospołecznej i prawnej	Uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w którym osoby niepełnosprawne otrzymają pomoc psychologiczną i prawną	liczba klientów punktu informacyjno-konsultacyjnego
Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do wiedzy i informacji	Doposażenie Biblioteki Miejskiej i szkół w wydawnictwa dla osób słabowidzących i niewidomych	liczba wydawnictw dla osób niewidomych i słabo widzących w zbiorach danej instytucji
Poprawa komunikacji osób niesłyszących z pracownikami sektora publicznego	Zapewnienie w siedzibie Urzędu Miasta możliwości połączenia z tłumaczem języka migowego online.	liczba osób korzystających z tłumacza języka migowego online
Umożliwienie osobom niepełnosprawnym	Zapewnienie dostępności do oferty w zakresie kultury, sportu i turystyki	liczba osób korzystających z wymienionych ofert

czynnego udziału w lokalnym życiu kulturalnym, stworzenie warunków do równego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego	Organizacja przeglądów twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych	liczba zorganizowanych przeglądów, konkursów
	Organizacja wyjazdów do teatru, opery, kina itp. dla osób niepełnosprawnych, w tym osób na wózkach inwalidzkich	liczba zorganizowanych wyjazdów
		liczba osób uczestniczących w wyjazdach
	Wspieranie funkcjonowania środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym	liczba działań wspierających
	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych	liczba działań wspierających
	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej	liczba działań wspierających
Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	liczba zorganizowanych spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego	liczba osób niepełnosprawnych objętych kształceniem integracyjnym i specjalnym

8.2 Ewaluacja strategii

Ewaluacją strategii będzie systematyczna i obiektywna jej ocena – zaplanowanie, wdrożenie i rezultaty. Celem ewaluacji jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja

osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria:

- ✓ osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
- ✓ realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
- ✓ realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych).

Ewaluacja oceniać będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania

Głównymi kryteriami ewaluacji będą:

- ✓ trafność
- ✓ efektywność
- ✓ skuteczność
- ✓ oddziaływanie/użyteczność
- ✓ trwałość

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

Planowanie ewaluacji obejmuje następujące etapy:

- ✓ określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- ✓ wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- ✓ wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- ✓ wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- ✓ identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji.

